

Frauduleuze advertentieverkopers benaderen kerken

... Elk jaar maken frauduleuze advertentieverkopers duizenden slachtoffers.

... Ook kerken zijn een gewild doelwit: in 2011 meldden zich 45 kerkelijke gemeenten als slachtoffer van malafide advertentieverkopers bij het Steunpunt Acquisitiefraude in Apeldoorn.

► NIJKERK – APELDOORN

De afgelopen maanden zochten frauduleuze advertentieverkopers telefonisch contact met scriba's van diverse kerken in Nijkerk voor het wijzigen van naamsvermelding in een zogenaamde internetgids. 'Ik ben een aantal maanden geleden voor zoiets benaderd', vertelt Teun Wilgenburg, scriba van PKN-gemeente De Fontein in Nijkerk. 'Ik had echter al eerder dit soort ervaringen meegemaakt toen ik nog directeur van de Ichthusschool was. Als je een paar "rechtstreekse" vragen stelt blijkt al heel snel dat een bevestiging veel geld kost. Ik was er snel klaar mee.' In dezelfde periode ontving het landelijk dienstencentrum van de PKN

een waarschuwende mail van een van haar leden uit Noord-Nederland over soortgelijke praktijken. Het dienstencentrum waarschuwde voor deze praktijken in het januarinumnummer van haar nieuwsbrief *Kerkinformatie*. De kosten voor een correctie van een niet-bestaande eerdere vermelding kan oplopen tot duizend euro, aldus *Kerkinformatie*.

tienduizenden euro's

Dat de schade flink kan oplopen, ervoer Hans de Goeij, voormalig directeur-generaal Volksgezondheid bij het ministerie van VWS. Van 2005 tot 2008 ondersteunde hij een kennis die leed aan multiple sclerose en die voorganger was van een kleine kerkelijke gemeente met daarbij internetpastoraat. De Goeij: 'In die vier jaar dat ik hem hielp – zijn naam doet er even niet toe – werd hij geregeld gebeld door dergelijke organisaties. Gedurende die tijd heeft hij tussen de 1500 en 2000 euro onverplicht betaald.' De Goeij zocht contact met het Steunpunt Acquisitiefraude en regelde een collectieve aangifte 'Individuele

aangiften maken bijna geen kans bij de Officier van Justitie omdat het misdrijf bijna niet is aan te tonen en de bewijsvoering op de rand van de wet zit', stelt hij. Van de betalingen kreeg hij geregeld dat er uiteindelijk twee teruggestort zijn aan de belanghebbende.

Bij het opruimen van het huis na het overlijden van zijn kennis, vond De Goeij acceptgiro's die wezen op acquisitiefraude, die gelukkig niet waren betaald. De Goeij: 'Hier werd duidelijk gebruik gemaakt van de ziekte van mijn kennis. Op alles zei hij dan "ja", maar hij was op zulke momenten feitelijk niet aanspreekbaar. Je kon dat aan zijn stem horen. Ik heb van een verkoper wel eens een bandje met zijn stem met het zogenaamde bewijs van een overeenkomst opgestuurd gekregen.'

Malafide advertentieverkoop komt veel voor, vertelt mr. Fleur van Eck, managing director van het Steunpunt Acquisitiefraude in Apeldoorn. Vorig jaar ontving ze ruim achtduizend meldingen van acquisitiefraude. Vaak van midden- en kleinbedrijven, maar

ook van honderden kerken, scholen, stichtingen, fondsen en verenigingen. 'Juist dergelijke rechtspersonen zijn een zeer gewilde doelgroep voor fraudeurs omdat er mensen zitten die meestal niet direct over marketingkennis beschikken', zegt Van Eck.

Vormen van dergelijk wangedrag zijn spooknota's van diensten die nooit zijn geleverd of het telefoontje van een bedrijf dat beweert slechts gegevens van vereniging of kerk te controleren – maar als puntje bij paaltje komt van 'het verstrekken van een opdracht' spreekt. Op het moment dat iemand – een scriba bijvoorbeeld, want die is daar vaak toe bevoegd – daarin toestemt terwijl het gesprek wordt opgenomen, is het juridisch bindend. 'Stem je toe, dan heb je echt een probleem', weet Van Eck. 'Je moet dan ook goed verweer voeren tegen deze gasten. Daarvoor leveren wij standaard-brieven.'

niets illegaals

Gedegen weerwerk is nodig omdat bedrijven die zich met acquisitiefraude bezighouden alles juridisch goed

afdekken. Ze houden zich officieel aan de gemaakte afspraken, al staan die dan wel vermeld in kleine lettertjes. De adder onder het gras, is dat door hun manier van vragen men zich juridisch vastlegt. Diverse voorbeelden van hun werkwijze staan vermeld op www.fraudehelpdesk.nl en www.fraudemeldpunt.nl. De Fraudehelpdesk richt zich op meer dan pure acquisitiefraude. Het aantal meldingen bij het Steunpunt Acquisitiefraude groeide de afgelopen jaren hard. In 2009 registreerde 4200 meldingen, in 2010 8320 en in 2011 al 11.000. En zelfs dat aantal vormt volgens Van Eck nog maar een topje van de ijsberg. Malafide advertentiebureaus verdienen ondertussen goed geld. Eén ervan incasseerde enkele jaren terug al op één betaalrekening in zeven maanden tijd 2,5 miljoen euro. En vaak beschikken ze over meer dan één rekening. Van Eck roept kerken op zich bij het Steunpunt te melden wanneer ze slachtoffer zijn van deze praktijken. 'We krijgen graag inzicht in hoe vaak dit fenomeen zich ook onder kerken voordoet.' <